

Statsrevisorernes Sekretariat
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2021-5016
Den 14. september 2021

Redegørelse fra ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til Statsrevisorerne vedrørende Beretning nr. 15/2020 om forvaltning af tilskud til landbrugere

I brev af 21. maj 2021 har Statsrevisorerne bedt mig om at redegøre for de foranstaltninger og overvejelser, som Beretning nr. 15/2020 om forvaltning af tilskud til landbrugere har givet anledning til inden for mit ressort.

Jeg noterer mig Rigsrevisionens og Statsrevisorernes skarpe kritik af, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri i perioden 2014-2019 ikke har sikret en korrekt og tilstrækkelig kontrol af tilskud til landbrugere. Den utilstrækkelige kontrol har medført risiko for, at nogle landbrugere uberettiget har fået tilskud, ligesom der er risiko for, at Danmark skal tilbagebetale EU-tilskud som følge af underkendelser fra Europa-Kommissionen.

Overvejelser og foranstaltninger

Jeg vil gerne understrege, at jeg tager denne kritik meget alvorligt. Fra jeg tiltrådte som fødevarerminister, har mit fokus været, at der skal være styr på forvaltningen, og at omverdenens tillid skal genoprettes. Derfor har jeg fremlagt en 10-punkts plan, hvori det er et helt centralt punkt, at der skal være en sund forvaltningskultur på hele ministerområdet.

Kritikken rejst i denne beretning understreger behovet for en målrettet indsats. Jeg har derfor i juni 2021 fremlagt syv nye initiativer, der er et direkte svar på Statsrevisorernes og Rigsrevisionens kritik.

Initiativerne er omfattende og retter sig både mod Landbrugsstyrelsen og mod hele ministerområdet.

Initiativerne

De syv initiativer sigter for det første mod, at der gennemføres fremadrettede ændringer og bagudrettet oprydning som følge af den konkrete kritik, som beretningen rejser, vedr. Landbrugsstyrelsens kontrol af opsplittede bedrifter og tilskudsadministration i øvrigt.

For det andet sigtes der mod, at det konkrete sagsforløb for fire ansøgninger med samme bagvedliggende ejerforhold, der beskrives i beretningen, nærmere

gennemgås i en faktisk udredning. Formålet er her at danne baggrund for en vurdering af, om der skal tages videre skridt til en ansvarsplacering.

For det tredje imødekommes Statsrevisorernes opfordring til, at der foretages en generel vurdering af kvaliteten af ministeriets tilskudsforvaltning og kontrolvirksomhed samt departementets tilsyn hermed.

Det er min vurdering, at der med disse initiativer tages markante og omfattende skridt til at følge op på kritikken.

Initiativerne består af følgende:

- *Fremadrettet kontrol af landbrugeres bagvedliggende ejerforhold*
Rigsrevisionen påpeger risikoen for omgåelse ved, at tilskudsansøgere opdeler bedrifter i flere CVR-numre. Efter modtagelsen af beretningen er der derfor indført et midlertidigt stop i styrelsens udbetalinger i sager, hvor en landbruger har opsplittet sin bedrift i flere selskaber, indtil en kontrolmodel for omgåelse kan implementeres. Dette gælder på alle ordninger, hvor problematikken kan gøre sig gældende, og ikke kun for de konkrete ordninger, Rigsrevisionen undersøgte.

En kontrol af omgåelse vil i visse tilfælde betyde langsommere sagsbehandling og forsinkede udbetalinger. Og det vil belaste visse ansøgere, herunder dem, som måtte have legitime grunde til opdelingen.

Landbrugsstyrelsen er derfor blevet bedt om hurtigst muligt at udvikle en effektiv, fremadrettet kontrolmodel for omgåelse. Det er vigtigt, at kontrolmodellen opfylder kravene i EU-reglerne, og derfor vil kontrolmodellen blive drøftet med EU-Kommissionen, inden den implementeres.

- *Bagudrettet systematisk gennemgang af bedrifter med risiko for omgåelse*
På baggrund af samme kritikpunkt skal der foretages en systematisk gennemgang af landbrugsbedrifter, hvor der historisk har været risiko for omgåelse som følge af manglende kontrol af opsplitning af bedrifter. Gennemgangen skal omfatte alle sager, hvor det under hensyntagen til forældelse og andre regler er muligt at rejse tilbagebetalingskrav. På baggrund af gennemgangen kan der blive rejst konkrete tilbagebetalingskrav, hvor dette er muligt.

Gennemgangen vil koste ressourcer, tage lang tid og belaste nogle tilskudsmodtagere. Der er derudover også usikkerhed om omfanget af mulige tilbagebetalingskrav. Landbrugsstyrelsen er derfor blevet bedt om hurtigst muligt at tilrettelægge en effektiv metode for gennemgangen.

Landbrugsstyrelsen skal selvsagt også rette op på de fejl, Rigsrevisionen fandt i sagsbehandlingen af 26 sager under miljøteknologiordningerne. Denne opfølgning er i gang i styrelsen, hvor 19 sager er under sagsbehandling.

- *Faktuel udredning af konkret problematisk sagsforløb*
Der gennemføres en udredning om visse faktiske og retlige forhold i forbindelse med dels behandlingen af et konkret sagskompleks, dels departementets efterfølgende godkendelse af Landbrugsstyrelsens administrationsgrundlag. Udredningen

gennemføres under ledelse af juridisk konsulent Jens Møller, tidligere direktør hos Folketingets Ombudsmand, der skal vurdere, om der er sket tilsidesættelse af gældende ret. På baggrund af udredningen kan der tages nærmere stilling til grundlaget for eventuelt at søge enkeltpersoner draget til ansvar.

Kommissorium for den faktuelle udredning er den 1. juli 2021 sendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg til orientering, og arbejdet med udredningen er påbegyndt. Efter kommissoriet skal EU-Kommissionens endelige afgørelse i det omhandlede sagskompleks indgå i udredningen. Denne afgørelse forventes at foreligge i efteråret 2021, og udredningen skal foreligge snarest muligt derefter.

- *Ekstern analyse af Landbrugsstyrelsens væsentligste opgaver*
For at imødegå eventuel fremtidig kritik skal der foretages en ekstern analyse af Landbrugsstyrelsens væsentligste opgaver. Svagheder og risici skal identificeres, og fremadrettede løsninger på problemerne skal udpeges.
- *Styrkelse af departementets tilsyn med hele ministerområdet*
Det anføres, at Statsrevisorerne finder det hensigtsmæssigt, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri på baggrund af denne og en række tidligere beretninger vurderer kvaliteten af ministeriets tilskudsforvaltning og kontrolvirksomhed samt departementets tilsyn hermed. Som følge af denne vurdering er det besluttet, at der vil ske en væsentlig styrkelse af det departementale tilsyn. Dette har flere konkrete elementer.
 - Der er pr. 1. august 2021 oprettet et tilsynskontor i departementet. Det skal blandt andet sikre, at der bliver reageret hurtigere på risici.
 - Der vil blive udarbejdet en styrket tilsynsplan. Det skal sikre tilsyn på alle relevante områder.
 - Derudover vil departementets dialog med Rigsrevisionen blive styrket væsentligt. Det skal sikre en tæt dialog og ekstra opmærksomhed på revisionerne.
- *Eftersyn af andre risikoområder under ministeriet*
Den gode forvaltning skal ikke kun sikres på landbrugsområdet. Der skal derfor også igangsættes et serviceeftersyn af andre væsentlige opgaveområder under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.
- *Yderligere styrkelse af indsats for god forvaltningskultur*
Der er med min føromtalte 10-punkts plan allerede igangsat en indsats for at sikre god forvaltningskultur i Fødevarerministeriet. Indsatsen skal nu styrkes yderligere. Den eksisterende plan bliver fulgt op af en række konkrete tiltag, der har til formål, at fremme opmærksomheden på den gode forvaltningskultur på hele ministerområdet.

Afslutning

Lad mig afslutningsvist endnu engang slå fast, at både jeg og mit ministerium tager kritikken fra Rigsrevisionen og Statsrevisorerne dybt alvorligt. Vi vil derfor have et stort og vedvarende fokus på gennemførelsen af de ovennævnte initiativer.

En kopi af denne redegørelse er sendt til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Rasmus Prehn

A handwritten signature in blue ink that reads "Rasmus Prehn". The signature is written in a cursive style and is underlined with a single horizontal line.